

Spis treści

Wykaz skrótów	5
Wstęp	7
Rozdział pierwszy. Teoretyczne podstawy kontroli trybu stanowienia ustawy	13
I. Stanowienie prawa jako czynność konwencjonalna prawnie doniosła	13
1. Pojęcie czynności konwencjonalnej a tworzenie prawa	13
2. Klasyfikacja wad czynności konwencjonalnych i ich konsekwencje	17
II. Kontrola stanowienia prawa jako kontrola czynności konwencjonalnej	19
1. Zagadnienie hierarchii norm w systemie prawa przy ocenie trybu stanowienia prawa	19
2. Ustawa jako wytwór czynności konwencjonalnej	24
2.1. Pojęcie aktu normatywnego jako wyniku działalności prawodawczej	24
2.2. Ustawa jako akt normatywny	29
3. Legalność przy kontroli stanowienia prawa	32
Wnioski	34
Rozdział drugi. Normatywne podstawy kontroli trybu uchwalenia ustawy pod rządami Konstytucji RP z 1997 r.	37
I. Kontrola trybu uchwalenia ustawy przed Trybunałem Konstytucyjnym pod rządami ustawy o TK z 1985 r.	38
1. Podstawowe założenia dotyczące funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego w latach 1986–1997	38
2. Ustawa o TK z 1985 r. a kontrola trybu uchwalenia ustawy	43
II. Postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym w pracach nad konstytucją w latach 1989–1997	45
1. Prace nad kształtem Trybunału Konstytucyjnego w nowej konstytucji w latach 1989–1991	45

2. Prace nad kształtem Trybunału Konstytucyjnego w nowej konstytucji w latach 1992–1997	46
III. Znaczenie art. 42 ustawy o TK z 1997 r. przy kontroli kompetencji i trybu wydania aktu normatywnego	54
1. Kryterium treściowe	55
2. Kryterium kompetencyjne	55
3. Kryterium proceduralne	56
IV. Kontrola trybu uchwalenia ustawy w projekcie ustawy o TK z 2013 r.	59
Wnioski	60
Rozdział trzeci. Proceduralne zagadnienia kontroli trybu uchwalenia ustawy przed Trybunałem Konstytucyjnym	63
I. Inicjowanie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym a granice związania wnioskiem, pytaniem prawnym, skargą konstytucyjną w wypadku kontroli trybu uchwalenia ustawy	64
1. Rozumienie pojęcia związania wnioskiem, pytaniem prawnym, skargą konstytucyjną w rozumieniu ustawy o TK z 1997 r.	64
2. Uprawnienie Trybunału Konstytucyjnego do inicjowania kontroli konstytucyjności prawa z urzędu przed wejściem w życie Konstytucji RP z 1997 r.	71
3. Możliwość inicjowania przez Trybunał Konstytucyjny postępowania z urzędu po wejściu w życie Konstytucji RP z 1997 r.	73
II. Ocena zarzutów materialnoprawnych obok zarzutów proceduralnych przez Trybunał Konstytucyjny	81
1. Kontrola trybu uchwalenia ustawy bez badania zarzutów materialnych	82
2. Ocena konstytucyjności ustawy według kryteriów proceduralnych i materialnych	85
3. Kontrola trybu uchwalenia ustawy, gdy Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok o zgodności treści przepisów tej ustawy z Konstytucją RP	87
III. Wzorce kontroli przy badaniu trybu uchwalania ustawy	89
1. Konstytucyjne wymogi dotyczące trybu uchwalenia ustawy	90
1.1. Wzorce ogólne	90
1.2. Wzorce szczegółowe	96
2. Wymogi dotyczące trybu uchwalenia ustawy wynikające z innych aktów normatywnych	98
IV. Kontrola uchwalenia ustawy w trybie prewencyjnym i następczym	105

1. Zagadnienie swoistego silniejszego domniemania konstytucyjności w kontroli prewencyjnej	107
2. Badanie trybu uchwalania ustawy w kontroli abstrakcyjnej a kontrola konkretna	115
V. Badanie trybu uchwalania ustawy zmieniającej a ustawa zmieniana	119
VI. Uwagi o kontroli trybu uchwalenia ustawy o zmianie Konstytucji RP	123
Wnioski	128
Rozdział czwarty. Elementy trybu uchwalenia ustawy w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego	132
I. Rozumienie przez Trybunał Konstytucyjny pojęcia inicjatywa ustawodawcza a instytucja poprawek	133
1. Istota inicjatywy ustawodawczej	135
2. Instytucja poprawki w procesie ustawodawczym	139
2.1. Sposób rozumienia pojęcia „poprawek legislacyjnych” przez Trybunał Konstytucyjny	139
2.2. Podmioty uprawnione do wnoszenia poprawek	140
2.3. Znaczenie poprawek dla tworzenia prawa	141
2.4. Poprawki do projektu ustawy	144
2.5. Uchwalanie poprawek w Senacie	155
3. Problem sprostowania błędu a nowelizacja	178
II. Badanie trybu uchwalenia ustawy budżetowej	181
III. Badanie trybu uchwalenia kodeksów	184
IV. Badanie dochowania trybu pilnego	189
V. Udział podmiotów konsultacyjnych i opiniodawczych w procesie tworzenia prawa	195
1. Konsultacje związków zawodowych	196
2. Konsultacje społeczne	199
3. Wysłuchanie publiczne	201
4. Wymóg zasięgnięcia opinii uprawnionych podmiotów jako element procesu ustawodawczego	203
Wnioski	210
Rozdział piąty. Konsekwencje kontroli trybu uchwalenia ustawy	213
I. Wyroki Trybunału Konstytucyjnego jako wynik kontroli trybu uchwalenia ustawy	214
1. Rodzaje wyroków Trybunału Konstytucyjnego przy kontroli trybu uchwalenia ustawy	215
2. Ostateczność orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego	216

3. Moc powszechnie obowiązująca wyroków Trybunału Konstytucyjnego	217
II. Koncepcje czasowych skutków wyroków Trybunału Konstytucyjnego	219
1. Nieważność bezwzględna	219
2. Nieważność względna	220
2.1. Retrospektywne skutki wadliwej czynności konwencjonalnej	220
2.2. Prospektywne skutki wadliwej czynności konwencjonalnej . .	221
III. Skutki wyroków polskiego Trybunału Konstytucyjnego przy kontroli trybu uchwalenia ustawy	222
1. Skutki wyroków Trybunału Konstytucyjnego o konstytucyjności trybu uchwalenia ustawy	224
2. Skutki wyroków Trybunału Konstytucyjnego o niekonstytucyjności trybu uchwalenia ustawy	226
IV. Wykonywanie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego stwierdzających naruszenie trybu uchwalenia ustawy	245
1. Rozumienie pojęcia wykonywania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego	245
2. Obszary objęte obowiązkiem wykonywania negatywnych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego dotyczących kontroli trybu uchwalenia ustawy	247
Wnioski	248
Zakończenie	252
Bibliografia	263
Źródła prawa	263
Orzecznictwo	266
Druki parlamentarne i sprawozdania stenograficzne	271
Literatura	272
Monografie i prace zbiorowe	272
Czasopisma	284